

مُضارِبَةٌ

اثر:

دکتر محمد جعفر جعفری گنجدوی

کتابخانه گنج دانش

جعفری لنگرودی، محمد جعفر، ۱۳۰۲ -
مضاربه / تألیف محمد جعفر جعفری لنگرودی. - تهران: کتابخانه
گنج دانش، ۱۳۸۴.
۱۴۱ ص.

ISBN 964 - 7618 - 47 - 6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. مضاربه (فقه). الف. عنوان.

۲۹۷/۳۷۲

م ۶ ج ۷ / ۳ / ۱۹۱

۲۲۱۶۳ - ۸۴ م

کتابخانه ملی ایران

کتابخانه گنج دانش

تهران: خیابان باب همایون، شماره ۴۰، تلفن ۳۳۱۱۰۵۷۵
مقابل دانشگاه تهران، خیابان ۱۲ فروردین، شماره ۱۱/۱ تلفن ۶۶۴۹۲۱۹۶

مُضَارَبَة

تألیف: دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی

چاپ اول - ۱۳۸۴ - تیراژ ۳۰۰۰ نسخه

حروف چینی واحد رایانه گنج دانش

لیتوگرافی البرز - چاپ احمدی - صحافی ایران

شابک ۹۶۴ - ۷۶۱۸ - ۴۷ - ۶ ISBN 964 - 7618 - 47 - 6

بسم الله الرحمن الرحيم

درود فراوان بر سرور کاینات محمد مصطفی (ع) و آل او و اصحاب او. زمانی که مشغول نوشتن کتاب الفارق (= دوره معاملات و مباحی این علم) بودم چون به مبحث مضاربه رسیدم فراغتی بود در برآورد چند و چون یادداشت‌ها که در طول عمر بر هم انباشته بودم: چنان عظمت که در مسائل مضاربه دیدم در هیچ عقدی از عقود ندیدم و صواب ندیدم که آنها را خلاصه کنم که بسیاری از مطالب، فدای تلخیص می‌شد و عقل اجازه نمی‌داد. با دوستان مشورت کردم، صواب چنان دیدند که به صورت تألیفی جامع و مستقل در آید به ویژه جامع انظار علما در مذاهب خمسة باشد که عصر ما عصر صلح و تفاهم است و ما همه برادران یکدگریم.

یادآور می‌شوم که در معاملات، سه عقد را باید رویاروی هم نهاد:

اول - بیع که عقد تملیکی (آئی) تمام عیار است: به محض ختم ایجاب و قبول، تکلیف عاقدین روشن است.

دوم - اجاره که عقد مستمر است و تملیکی بودن آن هم محل تأمل است. به علت استمرار، مسائل و مشکلات خاص خود را دارد. در کتاب الفارق زیر عنوان اجاره آن مشکلات را برشمردم. پس بحث اجاره دشوارتر از بحث بیع است؛ ولی چون عقد لازم است کمی از مشکلات را می‌کاهد.

سوم - عقد مضاربه که عقد مستمر است و می‌گویند عقد جائز است ولی در جمله‌ای از مسائل مضاربه پای بند نظر خود نیستند. پس مسئله فسخ عقد مضاربه و تصفیه حساب، یک سلسله مشکلات را در پی دارد که در عقد اجاره (و بیع) اصلاً خبری از آن مشکلات نیست. کاش در حوزه‌ها مضاربه را جزء برنامه سطح قرار می‌دادند. بیع ام‌العقود است ولی فقط در عقود تملیکی نه عقود التزامی (یعنی تمهدات) مضاربه جزء عقود تملیکی نیست به همین جهت عناصر مضاربه با

عناصر بیع از زمین تا آسمان فرق دارد.

اما مشکل تألیف مضاربه: فقدانِ طرح علمی، ام‌المشكلات است. مؤلفی نامدار در باب مضاربه کتابی پس از مقدمه‌ای کوتاه، ناگهان نوشته است: امور! بیاد پیری روشن ضمیر افتادم از معاریف سازمان ثبت اسناد و املاک که می‌گفت: وقتی که این سازمان را تأسیس کردند نمی‌دانستند آن را به چند اداره، دایره و شعبه قسمت کنند؛ پس موقتاً یک اداره درست کردند و نام آن را نهادند: اداره امور!

شما می‌توانید فهرست کتاب حاضر را بخوانید و به ارزش طرحی که برای عقد مضاربه و مسائل بی‌شمار آن تهیه دیدم بی‌بیرید:

طرح سالم خلاق است
تنظیم هنرآفرین است

دکتر جعفری لنگرودی
ایستبورن - انگلستان

هفتم تیر ماه هزار و سیصد و هشتاد و چهار هجری شمسی
بیست و نهم جون سال دو هزار و پنج میلادی